

Aki szegény az a leggazdagabb

Néprajzos pályám legcsodálatosabb pillanatát még hallgató koromban éltem meg. Azóta hiszek az emberben, az emberi jószágban és szeretetben.

Boldogkőváralján gyűjtöttem, ahová naponta jártam át Arkáról, ahol jó és bevált szállásom volt. Végig fényképeztem az akkor még szép számmal meglévő faragott kapufélfákat, majd késő délután kimentem a várhoz, s annak tövében megettem a magammal hozott elemózsiát. Amint ott szalonnáztam, egy csapat gyerek jött, úgy 6-12 éves közöttiek. Kiderült róluk, hogy testvérek. Két kecskét hajtottak, azokat legeltették a vár körül és közben játszottak. Mindnyájan mezítláb voltak. A lányokon könnyű karton ruha, a fiúk fekete klott gatyában, félmeztelenül, fejükön különféle sapka. Kis szőke gyermekek voltak. Odajöttek hozzám, s nézegették a fényképezőgépet, kérdezték. Én a maradék szalonnából katonákat nyestem és azzal kínáltam őket. Megtudtam, hogy nem messze laknak, Butyina a családnevük és legalább 9-10 gyerekes, meglehetősen szegény család tagjai. A barátságos gyermekek azt ígérték számomra, hogy szüleikben és a még élő nagyszülőkben értékes és sokat tudó adatközlőkre lelhetnek. Ezért, mikor becsattintottam a bicskámat és szedelőzködni kezdtem, megkérdeztem, hogy van-e otthon valaki ráérő ember, akivel elbeszélgethetek. A legnagyobb lány készséggel ajánlotta, hogy hazakísér.

Szívesen fogadtak. Az udvaron telepedtünk le és a nagy megtiszteltetéstől, hogy egy városi ember bement hozzájuk, eleinte szólni is alig tudtak. Az asszony a csuhéval befont szék ülőkéjét háromszor is letörölte, amíg ráülhettem. Pedig hát annak semmi értelme nem volt. Az öregekkel beszélgettem egy darabig, majd, mert alkonyodott, megjött az ember is, s a gyerekek is hazaszállingóztak. A társasmunkákról, a krumplivájásról, részes aratásról beszélgettünk addig, majd a családfő érdeklődni kezdett felőlem: hol lakom, milyen az élet egy ilyen nagy városban, el sem tudja képzelni, mert Miskolcon is csak egyszer volt, katona sem volt, s alig lépte át a faluja határát. Csodálkozott azon, hogy nem tartunk baromfit vagy jószágot, nincs egy kis kertünk, udvarunk sem, ahol egy kis krumpli, paszuly, zöldség, miegymás megteremjen és mindent a piacon kell megvenni vagy a boltban, drága pénzen. Szinte sajnálkozott rajtunk. Számomra szinte hihetetlen volt, hogy ilyen ember is létezik.

Már sötétedett, s a gyerekek anyjukon lógtak, hogy mikor esznek már. Bent tüsténkedett az asszony, tésztás kézzel ki-kinézett és beleszólt a beszélgetésbe. Látszott gyűr valamit. Egy idő

Írta: Szabó László

2011. augusztus 26. péntek, 03:02 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 19:56

múlva egy nagy tányérral lépett ki, amin a frissen gyúrt és nyújtott tésztából a csikóspór platniján sütött, napraforgó olajjal megkent tészta halom volt, s elibünk tette szabadkozva, hogy hirtelen csak ezt tudja adni, mert kenyeret csak két nap múlva süt és ami van, az kell majd a családnak. A gyerekek nem mertek hozzányúlni, de a nagyobb lány már hozta számukra is a ropogós, hólyagos tésztát, egy csuporban az olajat, amit libatollal kengettek rá és jól megsóztak.

Mikor elkészöntem, az asszony elkérte a címemet. Igen magamba mélyedve értem haza Arkára, ahol ráadásul estére hivatalosak voltunk a Nyírségből elszármazott Mitró nevű tanítóhoz, aki unokatestvére volt a londoni olimpián emlékezetesen szereplő Mitró György középtávúszónak. Ott bár fejedelmi vacsora várt, a platnin sült olajos lángos ízét és emlékét meg sem közelítette...

Úgy jó három hét múlva Debrecenben bekopogott a postást és piros szállítólevelet hozott, mert csomagom érkezett. Tévedésre gondoltam, de aztán bementem a postára, ahol egy jó kb. 15 kilós doboz várt. Szerencsére nem laktunk messze. Hazacipeltem és el sem tudtam képzelni, mi lehet benne.

Boldogkőváraljáról jött Butyináéktól.

Édesanyám bontotta fel.

Tele volt krumplival, száraz paszullyal, -borsóval, egy zacskó mák, liszt, tojás és zöldség, alma borult ki belőle. A nehéz kézvonással írott levél, arról tudósított, hogy jól vannak, csak ennyit küldhetnek, de remélik, hogy a mai nehéz világban ez is segítség ott, ahol nem könnyű efféléhez hozzájutni...

Kár, hogy az Isten nem áldott meg Móra Ferenc tehetségével és szívével, mert, hogy mit éreztem, csak ő tudta volna leírni.